24. Прачытайце ўважліва народныя выразы:

1. Слова – серабро, ма..чанне – золата.

2. Яму раніцаю росна, у по..дзень млосна, а ўвечары камары кусаюць.

3. Рана ..станеш – многа зробіш.

У якім прыкладзе на месцы пропуску трэба напісаць літару ***ў***?

А) ва ўсіх выразах. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** у 1. **Г)** у 2. **Д)** у 3.

---

25. Падлічыце колькасць слоў у скорагаворцы, якія пачынаюцца з [***ч***].

Чатыры чорныя карчы чарнелі чорнымі чубамі.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

---

26. Прачытайце ўважліва вершаваныя радкі:

Здароў, марозны, звонкі вечар!
Здароў, скрыпучы, мяккі снег!...

Хто з мастакоў слова з’яўляецца аўтарам дадзеных радкоў?

А) Максім Танк. **Б)** Анатоль Грачанікаў. **В)** Максім Багдановіч.
Г) Пятрусь Броўка. **Д)** Якуб Колас.

---

27. Дадзены сказ:

***Дрыготка** шапоча на асіне лістота.*

Якім членам сказа з’яўляецца выдзеленае слова?

А) дзейнікам. **Б)** выказнікам. **В)** дапаўненнем.
Г) азначэннем. **Д)** акалічнасцю.

---

28. Выберыце з прапанаваных назоўнікі, якія маюць форму толькі множнага ліку.

1) шахматы; 2) дровы; 3) бочкі; 4) кругі.

А) усе назоўнікі. **Б)** няма патрэбных назоўнікаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

---

29. Якое слова прапушчана ў народным выслоўі?

Узяўся за гуж – не кажы, што … .

А) не паснедаў. **Б)** не выспаўся. **В)** не дуж.
Г) заблудзіўся. **Д)** не навучыўся.

---

30. Даследчык старажытных рукапісаў называецца … .

А) палеограф. **Б)** археолаг. **В)** геолаг. **Г)** архівіст. **Д)** філолаг.

КОНКУРС

Арганізатар гульні-конкурсу «Буслік» –
Грамадскае аб’яднанне «Беларуская асацыяцыя «Конкурс»
220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 375 66 17, 375 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by https://bakonkurs.by/ https://конкурс.бел/

Унітарнае прадпрыемства «Выдавецкі цэнтр БА «Конкурс». Заказ 16. Тыраж 19500 экз. Мінск. 2024 г.

Гульня-конкурс па беларускай мове і літаратуры «БУСЛІК-2024»

Чацвер, 22 лютага 2024 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- за няправільны адказ аднімаецца чвэрць балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- максімальная колькасць балаў, якой ацэньваецца заданне конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі; у заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- карыстацца даведнікамі, падручнікамі, слоўнікамі, іншымі пісьмовымі або друкаванымі матэрыяламі, электроннымі сродкамі інфармацыі і сувязі забараняецца; не дазваляецца таксама абменьвацца інфармацыяй з іншымі ўдзельнікамі і задаваць пытанні настаўніку; ручка, чарнавік, картка і заданне – гэта ўсё, што патрэбна мець удзельніку;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой і захоўвае іх да падвядзення канчатковых вынікаў;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце https://bakonkurs.by/ праз 1–2 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 5-6 класаў

1. Рамонкі, фіялкі, званочкі, пралескі – гэта … .

А) дрэвы. **Б)** кветкі. **В)** кусты. **Г)** птушкі. **Д)** насякомыя.

---

2. Колькі слоў, якія маюць два склады ў прыказцы?

Няма смачнейшай вадзіцы, як з роднай крыніцы.

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

---

3. Прачытайце ўважліва сказ:

*Над ракой, над лугам і лесам зазіхацела пасля дажджу **вясёлка**.*

Якой часцінай мовы з’яўляецца выдзеленае слова?

А) назоўнікам. **Б)** дзейнікам. **В)** прыметнікам.
Г) выказнікам. **Д)** дзеясловам.

---

4. Музыкант, які іграе на баяне, называецца … .

А) гітарыст. **Б)** піяніст. **В)** баяніст. **Г)** саксафаніст. **Д)** скрыпач.

---

5. Закончыце народны выраз: *Парожняя бочка моцна … .*

А) гайдаецца. **Б)** грыміць. **В)** б’ецца. **Г)** свішча. **Д)** штурхаецца.

6. Дадзены словы на беларускай мове:

1) адліга; 2) вясёлка; 3) спёка; 4) завіруха.

Падбярыце адпаведнікі ў рускай мове:

а) зной; б) радуга; в) вьюга; г) оттепель.

А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. **Б)** 1-а, 2-б, 3-г, 4-в. **В)** 1-б, 2-а, 3-г, 4-в.
Г) 1-в, 2-г, 3-а, 4-б. **Д)** 1-г, 2-б, 3-а, 4-в.

---

7. Выберыце правільна напісаныя словы.

1) спектакаль; 2) тэатар; 3) нацюрморт; 4) метал.

А) усе словы. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

---

8. Дадзены словазлучэнні:

*1) **гуляць** па парку; 2) чытаць **выразна**; 3) цікавая **кніга**.*

У якіх словазлучэннях правільна выдзелена галоўнае слова?

А) ва ўсіх. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 1, 3. **Д)** у 2, 3.

---

9. Якое дрэва, каб магло размаўляць, сказала б пра сябе: “Я засцілаю дол іглідай, спрадвеку слаўлюся жывіцай”?

А) дуб. **Б)** сасна. **В)** бяроза. **Г)** таполя. **Д)** клён.

---

10. Суаднясіце часткі народных выразаў.

1) сказанага слова …; 2) якая справа …; 3) якія самі … .

а) такая і слава; б) такія і сані; в) да губы не вернеш.

А) 1-а, 2-б, 3-в. **Б)** 1-а, 2-в, 3-б. **В)** 1-б, 2-а, 3-в. **Г)** 1-в, 2-а, 3-б. **Д)** 1-в, 2-б, 3-а.

---

11. У народзе гавораць: *“Лепш сініца ў руцэ, чым … у небе”*.

Якое слова прапушчана?

А) жаваранак. **Б)** ястраб. **В)** каршун. **Г)** журавель. **Д)** сокал.

---

12. У якіх лічэбніках на месцы пропуску напішаце мяккі знак?

1) сем..; 2) восем..; 3) шэсц..; 4) пяц.. .

А) ва ўсіх дадзеных лічэбніках. **Б)** у 1, 2. **В)** у 2, 3. **Г)** у 2, 4. **Д)** у 3, 4.

---

13. Вызначце пабуджальны(-ыя) сказ(-ы).

1. Сябар заўсёды прыйдзе на дапамогу.

2. Дапамажы, калі ласка, занесці кнігі ў бібліятэку.

3. Ці зможаш ты дапамагчы рашыць задачу па матэматыцы?

А) усе сказы. **Б)** няма патрэбнага сказа. **В)** 1. **Г)** 2, 3. **Д)** 3.

---

14. Дадзены ўстойлівыя спалучэнні:

1) абяцаць залатыя горы; 2) гара з плячэй звалілася;

3) гарою стаяць; 4) горы варочаць; 5) не за гарамі.

Якому спалучэнню адпавядае лексічнае значэнне *‘вельмі многа рабіць’*?

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

15. Выберыце словы, у якіх на месцы пропуску напішаце літару **ы**.

1) ст..лаж; 2) ч..гун; 3) ч..мадан; 4) ст..ліст.

А) 1, 2. **Б)** 1, 3. **В)** 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

---

16. Пра што-небудзь малое, мізэрнае ў народзе гавораць: *“З камарыную **дзюбу**.”* Вызначце склон выдзеленага назоўніка.

А) назоўны склон. **Б)** родны склон. **В)** давальны склон.
Г) вінавальны склон. **Д)** месны склон.

---

17. Колькі дзеясловаў ужыта ў вершаваных радках Дануты Бічэль?

Палюбіў каток каморку.
Там смятанка і зацішак.
Зранку і да падвячорку
Спіць і ў сне ён бачыць мышак.

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

---

18. Выберыце з прапанаваных прыкладаў устойлівыя спалучэнні.

1) гнуць на адзін капыл; 2) сем пятніц на тыдні; 3) дваццаць пяць рублёў.

А) усе спалучэнні. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

19. *У адной мінуце … секунд*.

А) шэсцьдзесят. **Б)** шэсцьдзясят. **В)** шэсцьдзісят.
Г) шесцьдзясят. **Д)** шэстьдзясят.

---

20. Чым з’яўляюцца паміж сабой устойлівыя спалучэнні х*оць касой касі – як кот наплакаў*?

А) сінонімамі. **Б)** амонімамі. **В)** антонімамі. **Г)** паронімамі. **Д)** амографамі.

---

21. Прачытайце ўважліва народнае выслоўе:

І шыла, і мыла, і прала, і ткала – і ўсё языком.

Які дзеяслоў можа ўжывацца і як назоўнік з лексічным значэннем *‘інструмент для пракалвання адтулін у выглядзе завостранага стрыжня з дзяржальнам’*?

А) няма такога дзеяслова. **Б)** шыла. **В)** мыла. **Г)** прала. **Д)** ткала.

---

22. Дадзены назвы гарадоў:

1) Скідзель; 2) Ліда; 3) Смаргонь; 4) Пінск; 5) Паставы.

Як правільна запісаць назвы ў алфавітным парадку?

А) 1, 2, 3, 4, 5. **Б)** 1, 3, 5, 4, 2. **В)** 1, 3, 2, 4, 5. **Г)** 2, 1, 3, 4, 5. **Д)** 2, 5, 4, 1, 3.

---

23. Якія словы з прапанаваных напісаны па-беларуску няправільна?

1) стэпь; 2) жолудь; 3) ночь.

А) усе словы. **Б)** няма такіх слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.